

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

KERKWIIJKWEG 3

TE DIDAM

GEMEENTE MONTFERLAND

Project: MON.NIB.ECO
Rapportnummer: 08095925
Status: Eindrapportage
Datum: 13 maart 2009
Opdrachtgever: Dhr. J.J. Smits
Uiversweg 3
6905 BR Zevenaar
Tel. 0316 - 247690

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Mw. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf: *LV*

Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf: *EW*

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	4
5.1	Vogels	4
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	5
5.5	Libellen en vlinders	6
5.6	Vaatplanten.....	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet.....	6
6.2	Algemene zorgplicht	8
6.3	Gebiedsbescherming.....	8
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid
5. - Toekomstige situatie

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de heer J.J. Smits opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Kerkwijkweg 3 te Didam in de gemeente Montferland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Montferland bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie zelf uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 0,7$ ha) ligt aan de Kerkwijkweg 3, circa 3 km ten zuidwesten van de kern van Didam in de gemeente Montferland (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 40 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 205.545$, $Y = 437.835$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 205/437.

Het perceel, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, is kadastraal bekend gemeente Montferland, sectie N, nummer 1070.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een voormalige woonboerderij en een viertal varkensschuren. De woonboerderij is deels in vervallen staat. Op de woonboerderij is een hooizolder aanwezig, die plaatselijk is ingestort. Op het noordelijke deel van de zolder is een aantal kamers afgetimmerd. Het dak van de woonboerderij bestaat uit deels vergane golfplaten, waardoor het niet meer waterdicht is. De begane grond is momenteel in onbewoonbare staat. Vanuit de woonboerderij is er verbinding met een varkensschuur die zich aan de westzijde bevindt. Direct ten zuiden van de woonboerderij bevindt zich eveneens een varkensschuur. De varkensschuren bij de woonboerderij zijn L-vormig. Aan de oostzijde van de woonboerderij bevinden zich twee varkensschuren met een lengte van ongeveer 40 meter. Tussen de voormalige woonboerderij en de varkensschuren aan de oostzijde bevindt zich een muur. Het erf is deels met asfalt verhard. Het overige terreindeel bestaat voornamelijk uit ruigte. Langs de noordzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een watergang, waarlangs op de onderzoekslocatie knotwilgen staan. De knotwilgen zijn al enkele jaren niet geknot, waardoor de takken erg dik zijn en hoog opgeschoten. Langs het zuidwestelijke deel van de onderzoekslocatie bevindt zich beplanting in de vorm van een laurierhaag en enkele struiken en bomen, waaronder een fijnspaar. Aan de oostzijde van de oprit bevindt zich een berk.

Aan de westzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een woonhuis. In de directe omgeving zijn boerderijen en weilanden aanwezig. Circa 100 meter ten noorden van de onderzoekslocatie in een nieuwe woonwijk "Kerkwijk" gepland. Deze nieuwe woonwijk sluit aan op bestaande woonwijken in Didam. Direct ten zuiden van de nieuwe woonwijk komt een nieuwe rondweg "Randweg Zuid".

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens de bestaande woonboerderij te splitsen in twee appartementen en alle schuren te slopen. Tevens is de opdrachtgever voornemens een woonhuis en een garage/-berging te realiseren in de nabijheid van de te slopen schuren (zie bijlage 5).

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 12 februari 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van ondergrondse ruimten en / zolders is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok niet is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Ook bij de provincie zijn geen broedvogelgegevens bekend.

De toegankelijke bebouwing is voor broedvogels als merel, zanglijster, roodborst, huismus en winterkoning geschikt als broedgelegenheid. Hiervoor kunnen de vogels gebruik maken van ruimtes onder het dak, nisjes en plekken op de balken. In het (braam)struweel, in de bomen en in de laurierhaag vinden algemene broedvogels eveneens broedgelegenheid.

In de woonboerderij is op de trap naar de zolder één braakbal van een kerkuil aangetroffen. Verdere sporen van het gebruik van de bebouwing door deze soort zijn niet aangetroffen. Vermoedelijk gaat het om een incidenteel bezoek van de kerkuil op de onderzoekslocatie.

Op basis van de aanwezigheid van geschikt habitat, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt. Deze soort prefereert een leefgebied dat vaak bestaat uit boerenerven met schuurtjes, weiland, ruigtes en knotwilgen. De omgeving van Didam vormt een bolwerk voor deze soort. Inventarisatiegegevens zijn enkel bekend van het gebied ten noorden van Didam. De steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van de steenuil is jaarrond beschermd.

Opgemerkt wordt dat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden, waardoor geen harde uitspraken kunnen worden gedaan omtrent het al dan niet voorkomen van broedvogels.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; water-vleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Van bovengenoemde soorten zijn gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger gebouwbewonende soorten. De voormalige woonboerderij op de onderzoekslocatie is toegankelijk voor vleermuizen. Open zolderruimtes worden geprefereerd door grootoorvleermuizen, die graag in een verblijfplaats rondvliegen. Er is derhalve niet op voorhand uit te sluiten dat zich op de zolder van de voormalige boerderij een vaste rust- of verblijfplaats van grootoorvleermuizen bevindt. Gewone dwergvleermuizen kunnen gebruik maken van ruimtes als achter de raamluiken. Voor het vormen van kolonies van gewone dwergvleermuizen en laatvlieger is de onderzoekslocatie minder geschikt. Hiervoor gebruiken deze soorten veelal spouwmuren of geschikte ruimtes achter betimmeringen, welke op de onderzoekslocatie ontbreken.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, zeker gebruikt worden als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk grootoorvleermuis.

Vliegrouetes

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen vliegrouetes verstoord, vooropgesteld dat de bomen in de omgeving die als potentiële vliegrouete kunnen fungeren, zoals de rij knotwilgen, gehandhaafd blijven bij de herbestemming van de onderzoekslocatie .

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. Door de toegankelijke bebouwing en de aanwezigheid van struweel en ruigte zijn er op de onderzoekslocatie voor zoogdieren tal van plekken om te schuilen. Hierbij valt te denken aan soorten als mol, egel, bruine rat en kleine marterachtigen. Tijdens het veldbezoek zijn enkele uitwerpselen waargenomen die mogelijk afkomstig zijn van vos. Voor de meeste algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor de steenmarter. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek zijn op de zolder van de voormalige boerderij prooiresten en uitwerpselen in de vorm van latrines aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door deze soort.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. De sloot die zich aan de noordzijde van de onderzoekslocatie bevindt kan onderkomen bieden aan beide soorten. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen waarnemingen van reptielen bekend. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

De sloot, die zich aan de noordzijde van de onderzoekslocatie bevindt, kan wel onderkomen bieden aan vissen. De sloot wordt door de ingreep op de onderzoekslocatie niet aangetast waardoor er geen overtredingen van de Flora- en faunawet te verwachten zijn met betrekking tot beschermde vissen.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermden dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermden vlindersoort.

Het is niet uit te sluiten dat er incidenteel waarnemingen gedaan kunnen worden van beschermden en zeldzame soorten. Dit komt doordat veel soorten na hun voortplantingstijd zwerfgedrag vertonen.

5.6 Vaatplanten

Volgens de Atlas van de flora van Oost Gelderland 2003 zijn in op de onderzoekslocatie geen beschermden soorten waargenomen. Het terrein bestaat grotendeel uit verharding en bebouwing. Aan de noordzijde van de woonboerderij is vochtige muur aangetroffen, die begroeid is met varens. Het gaat daarbij niet om beschermden soorten.

Het overige terreindeel bestaat uit ruigte. De soorten die er voorkomen groeien, gelet op de soortensamenstelling en biomassa, voornamelijk op voedselrijke omstandigheden. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermden soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn de meeste beschermden vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er mogelijk overtredingen te verwachten voor vleermuizen, broedvogels en steenmarter. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermden klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Voor de steenuil geldt dat het leefgebied van deze soort jaarrond beschermd is. Veranderingen in het leefgebied hebben grote impact op het voortbestaan van deze soort. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre en op welke manier de steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt, is nader onderzoek noodzakelijk. Hiervoor kunnen in de maand april enkele veldbezoeken worden uitgevoerd.

Aan de hand van de resultaten van het aanvullende onderzoek kan worden bepaald of ontheffing noodzakelijk is en welke mitigerende en compenserende maatregelen getroffen kunnen worden. Op dit moment zijn hiervoor onvoldoende gegevens aanwezig, doordat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden.

Voor de overige te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting en de bebouwing in de winterperiode wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Er wordt echter in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereenvolgend gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid van vleermuizen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Het is niet uitgesloten dat gewone grootoorvleermuizen gebruik maken van de zolder boven de boerderij. De overige bebouwing op de onderzoekslocatie is voor vleermuizen minder geschikt. Om inzichtelijk te krijgen of deze soort van de boerderij gebruik maakt, is onderzoek in het geschikte seizoen noodzakelijk. Het geschikte seizoen is van april tot augustus. Ook kan een aantal grondige zolderinspecties tijdens de kraamperiode in juni-juli meer uitsluitsel geven.

Overige zoogdieren

De steenmarter maakt gebruik van de onderzoekslocatie. Voor de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Indien de steenmarter van de onderzoekslocatie gebruik maakt als vaste rust en verblijfplaats, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Er zijn nadere gegevens noodzakelijk omtrent het gebruik van de bebouwing door steenmarter.

6.2 Algemene zorgplicht

Zoogdieren

Voor de meeste te verwachten grondgebonden zoogdieren geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in het kader van de algemene zorgplicht geen aanvullende maatregelen nodig.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De EHS zal door de onderlinge afstand tot de onderzoekslocatie niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de heer J.J. Smits een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Kerkwijkweg 3 te Didam in de gemeente Montferland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens de bestaande woonboerderij te splitsen in twee appartementen en alle schuren te slopen. Tevens is de opdrachtgever voornemens een woonhuis en een garage/-berging te realiseren in de nabijheid van de te slopen schuren (zie bijlage 5).

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bebouwing is toegankelijk voor broedvogels als merel, zanglijster, roodborst, huismus en winterkoning. In de woonboerderij is op de trap naar de zolder één braakbal van een kerkuil aangetroffen. Vermoedelijk gaat het om een incidenteel bezoek van de kerkuil op de onderzoekslocatie. Het kan op basis van de aanwezigheid van geschikt habitat niet op voorhand worden uitgesloten dat de steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt. Het is mogelijk dat gewone grootoorvleermuis gebruik maakt van de zolderruimte boven de woonboerderij als verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn op de zolder van de voormalig boerderij uitwerpselen en prooiresten aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door steenmarter. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit geldt niet voor steenuil omdat het leefgebied van deze soort jaarrond beschermd is.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

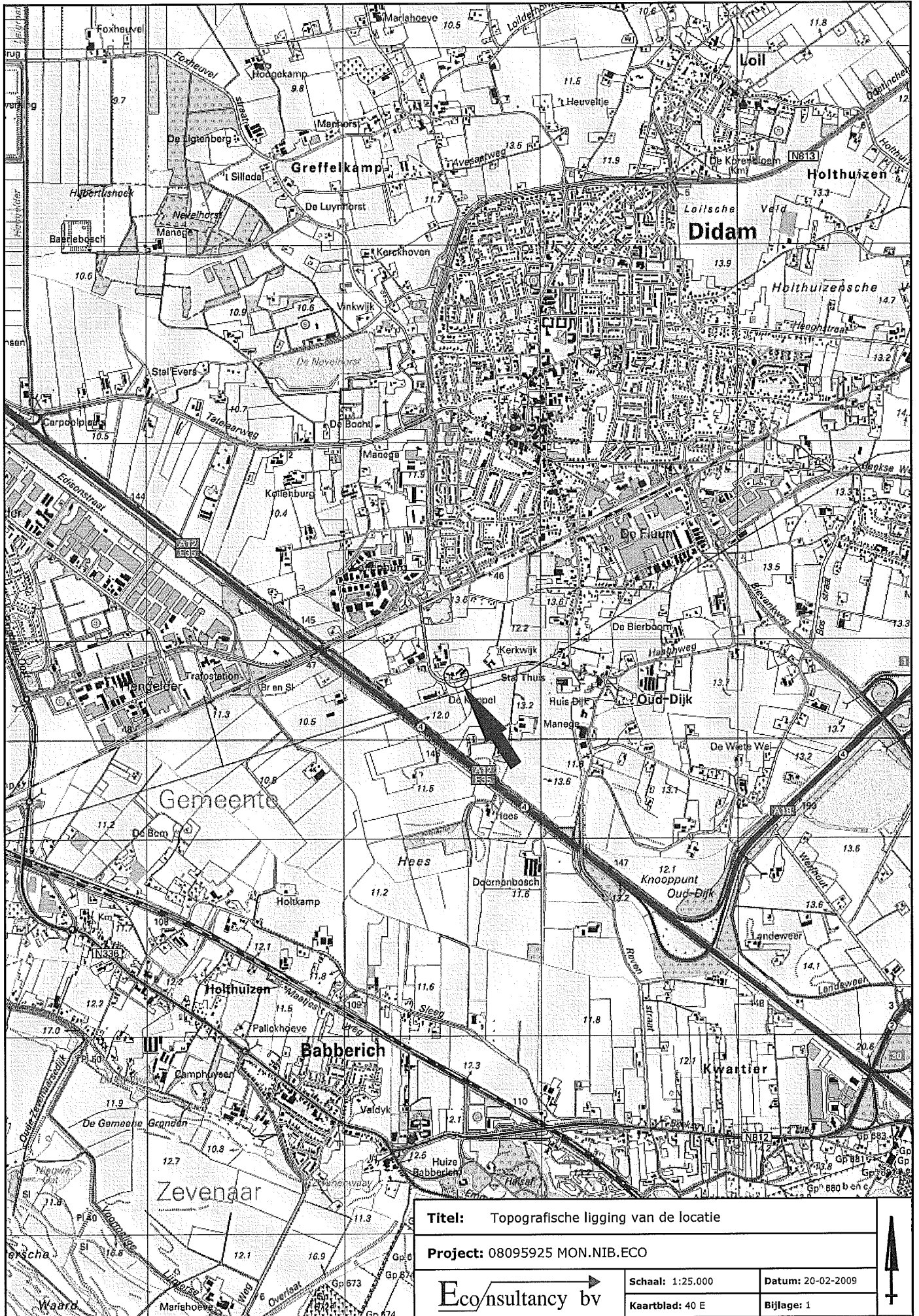
Noodzaak tot nader onderzoek

Het gebruik van de hooizolder door (grootoor)vleermuizen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek binnen het geschikte seizoen dient hierover uitsluitel te geven. Het geschikte seizoen is van april tot augustus. Ook kan een aantal grondige zolderinspecties tijdens de kraamperiode in juni-juli meer uitsluitel geven. Tijdens de zolderinspecties kunnen eveneens nadere gegevens worden verkregen omtrent het gebruik van de bebouwing door steenmarter. Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre en op welke manier de steenuil van de onderzoekslocatie gebruik maakt, is eveneens nader onderzoek noodzakelijk. Hiervoor kunnen in de maand april enkele veldbezoeken worden uitgevoerd.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is. Indien zich een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen, steenmarter of steenuil op de onderzoekslocatie bevindt, is voor het verstoren daarvan een ontheffing noodzakelijk.

Econsultancy
Doetinchem, 13 maart 2009

Titel: Topografische ligging van de locatie

Project: 08095925 MON.NIB.ECO

Econsultancy bv

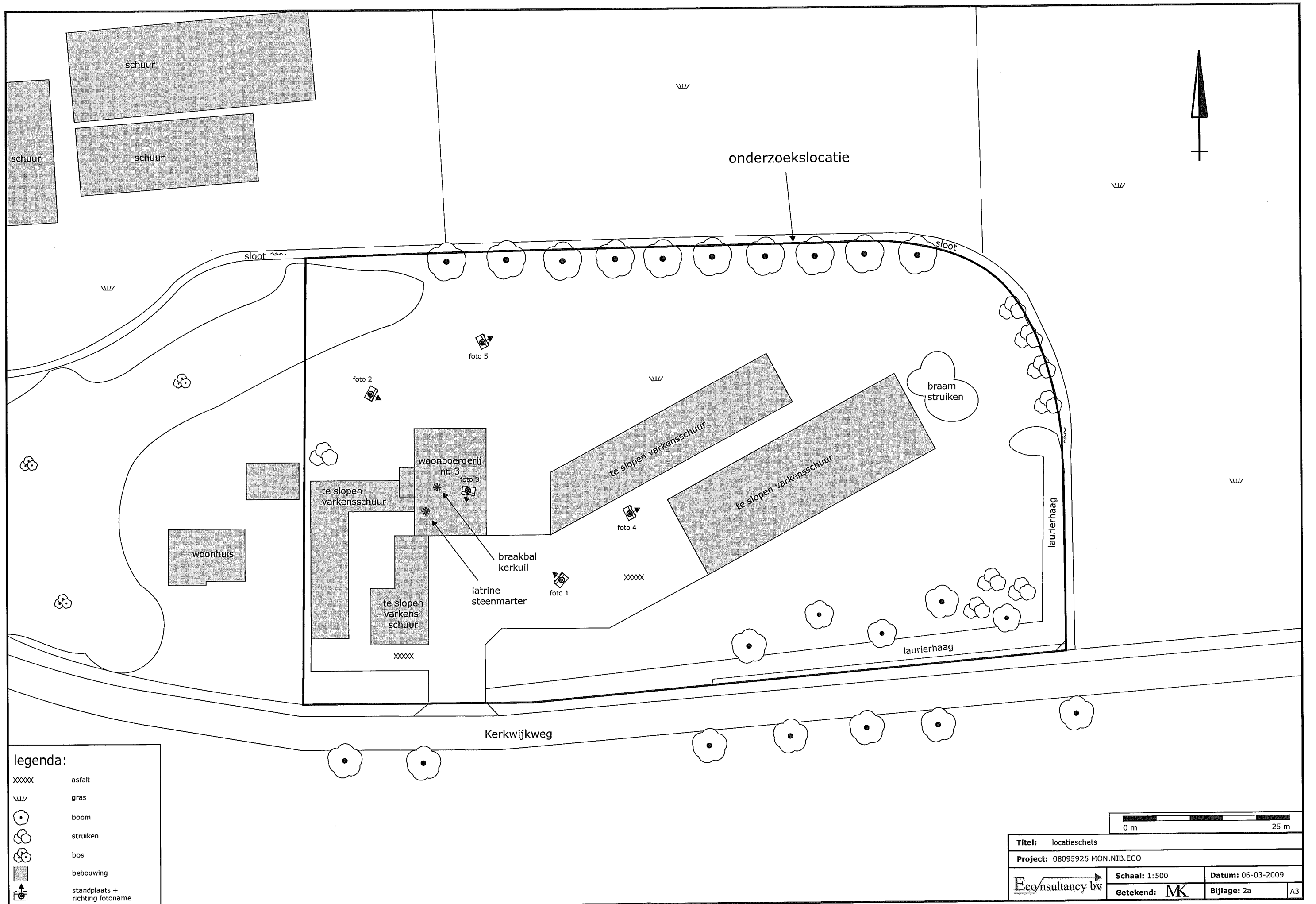
Schaal: 1:25.000

Datum: 20-02-2009

Kaartblad: 40 E

Bijlage: 1

legenda:

XXXXX	asfalt
W	gras
⊙	boom
⊕	struiken
⊗	bos
■	bebouwing
📷	standplaats + richting fotoname

Titel: locatieschets		
Project: 08095925 MON.NIB.ECO		
Ecoconsultancy bv	Schaal: 1:500	Datum: 06-03-2009
	Getekend: MK	Bijlage: 2a
		A3

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. zuidzijde woonboerderij

Foto 2. noordoostzijde woonboerderij

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

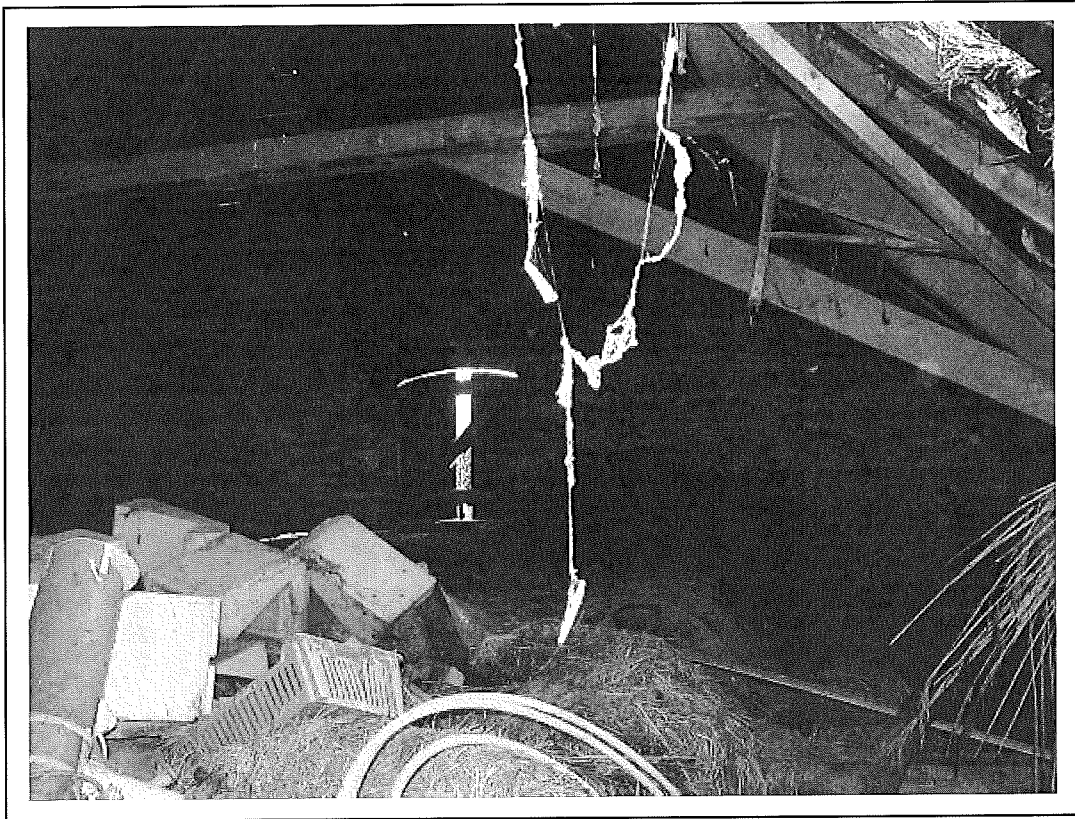

Foto 3. zolder woonboerderij

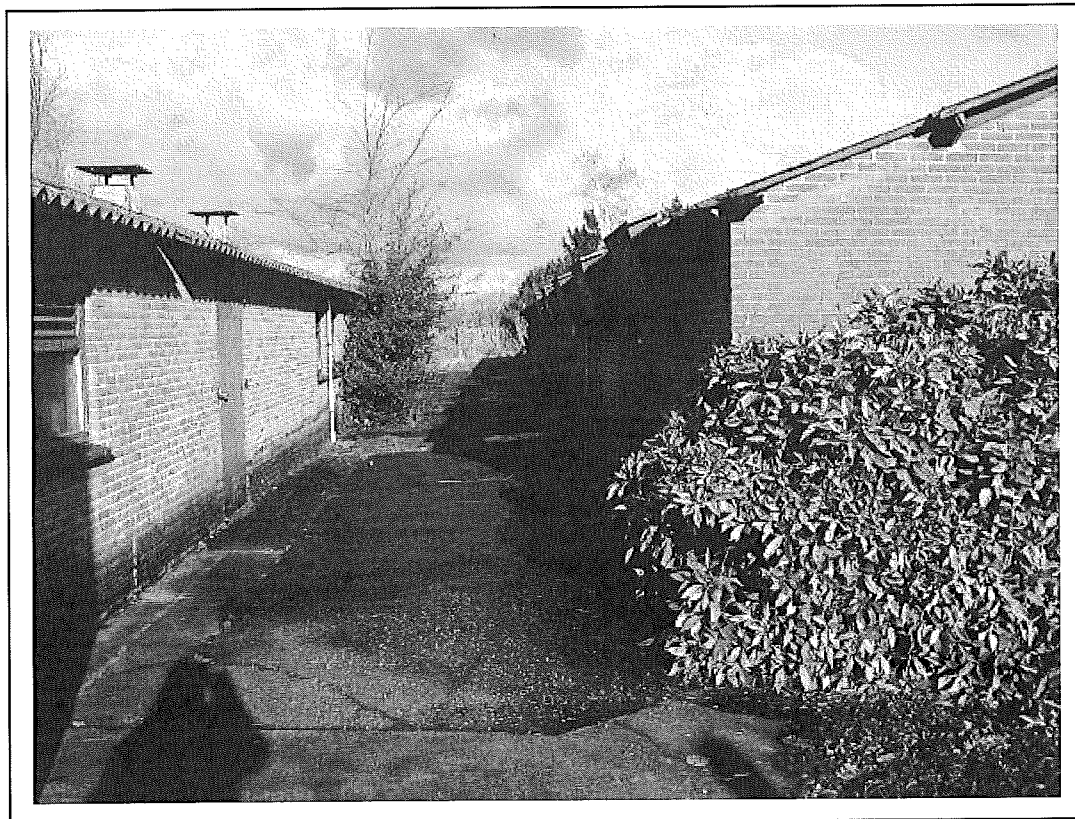

Foto 4. varkensschuren

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 5.   ruigte en wilgenrij

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A, Zoogdierenvereniging VZZ, Eco Consult&projectmanagement, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2005.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.minlnv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
- www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- www.atlasgroengelderland.nl
- www.waarneming.nl(waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de enige wet die de bescherming van wilde dier- en plantensoorten in Nederland regelt. In deze wet zijn de soortbeschermingsparagrafen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn opgenomen. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om de in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen (zie tabel I). De Flora- en faunawet hanteert een drietal beschermingscategorieën (zie tabel II). De volledige lijsten met beschermde soorten zijn (vanwege de omvang) terug te vinden op de website van het Ministerie van LNV. Indien een activiteit niet verstorend werkt of geen nadelige gevolgen heeft, waardoor aangetoond kan worden dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor de in het gebied voorkomende beschermde soorten, hoeft er in de meest voorkomende gevallen geen ontheffing aangevraagd te worden. Ook al vindt er geen overtreding plaats dan dient er ten alle tijden rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht (Tabel III).

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voor verstoring bij alle overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. De ontheffingaanvraag wordt dan getoetst aan het criterium 'Doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde 'lichte toets').
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet omvat de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Door de verankering van de Europese wetgeving in de Natuurbeschermingswet ten aanzien van gebieden zullen de termen habitat- en vogelrichtlijngebied komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland wordt een vergunningsstelsel toegepast waardoor een zorgvuldige afweging rondom projecten die gevolgen kunnen hebben in en op Natura-2000 gebieden gewaarborgd is. De vergunningen worden beoordeeld en afgegeven door de provincies of door het ministerie van LNV via Dienst Regelingen. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. In deze plannen staat wat wel en wat niet mag in en om een Natura-2000 gebied. Tot die tijd zal er per project beoordeeld moeten worden of er een mogelijk significant effect te verwachten valt op een beschermd gebied. In de Natuurbeschermingswet zijn tevens de Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands (Verdrag van Ramsar, Wetlands conventie) opgenomen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

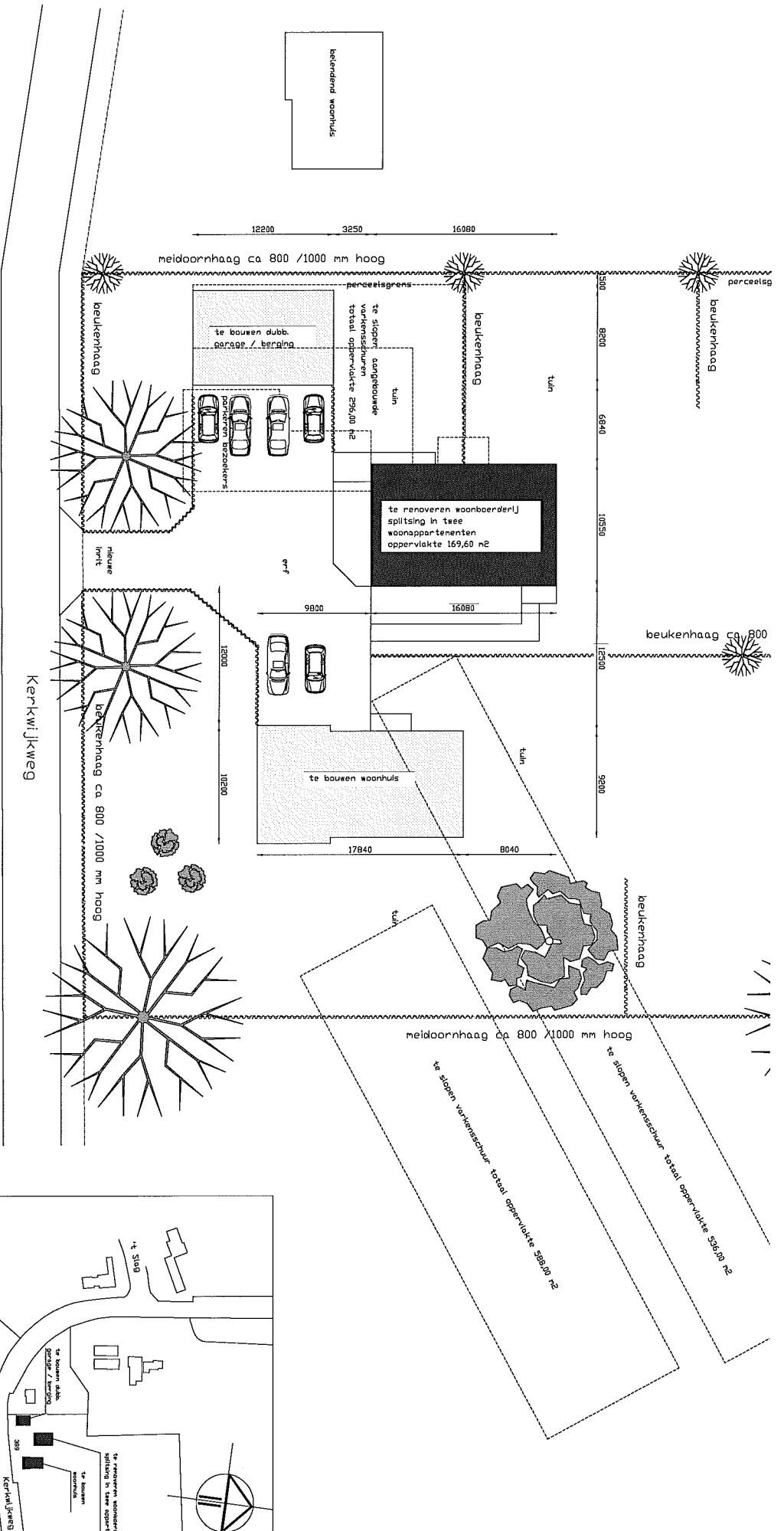
De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones.

Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo'n zone kan bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtsingels, bosjes, heidevelden en struweel. Maar het kan ook een serie poelen zijn, kruidenrijk grasland, natte weilanden of graanakkers. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

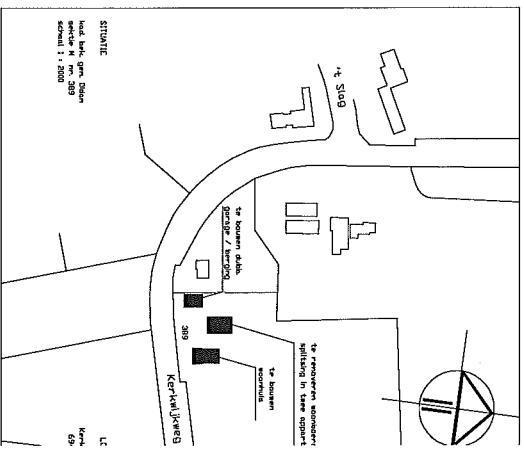
Rode Lijsten

In opdracht van het Ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen Rode Lijsten samengesteld, die regelmatig bijgewerkt worden. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. In door het Ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen staan welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor compensatieverplichtingen.

Bijlage 5 Toekomstige situatie

totaal gesloopte oppervlakte varkensschuren
 296,00 m² + 536,00 m² + 588,00 m² = 1420,00 m²

Handtekening opdrachtgever

Nibbeling

 B.v.

 Ontwerper, adviseur & adviseurs bv

 Wijkverdelersweg 3

 2021 LD Ysselstein

 t. 0374-252500

 f. 0374-252502

 e. info@nibbeling.nl

 w. www.nibbeling.nl

opdrachtgever:

 Mr. J.J. Smit, Lievevrouweg 3

 6525 BR Zevenaar

 t. 0431-247268

 e. info@jjsmit.nl

 nieuwe situatie bebouwing